

o. Känna till och använda de språk som finns i klassrummet

Att identifiera vilka hemspråk som talas av barnen samt deras språkkunskaper och språkbruk i hemmet är en värdefull resurs som kan förbättra kommunikationen, stödja lärandet och främja en mer inkluderande skolmiljö.

Att förstå vilka språk barnen talar hemma är viktigt av flera skäl:

- **Kulturell känslighet**

Att erkänna och respektera ett barns hemspråk främjar en kulturellt inkluderande klassrumsmiljö. Detta erkännande bekräftar barnets kulturella identitet och kan stärka barnets känsla av tillhörighet och självkänsla.

- **Identifiering av inlärningsbehov**

Ibland kan inlärningssvårigheter felaktigt hänföras till kognitiva eller beteendemässiga problem när de i själva verket är relaterade till språkkunskaper i skolspråket. Medvetenhet om hemspråket kan hjälpa till att skilja mellan språkinlärningsproblem och andra inlärningssvårigheter.

- **Socialt och känslomässigt stöd**

Barn som rör sig mellan flera språk och kulturer kan ställas inför unika sociala och känslomässiga utmaningar. Lärare som känner till elevernas språkliga bakgrund kan ge dem bättre stöd och skapa en miljö där de känner sig förstådda och accepterade.

- **Tilldelning av resurser**

Skolor och distrikt kan använda uppgifter om hemspråk för att fördela resurser mer effektivt, till exempel för att anställa tvåspråkiga lärare, skapa program för tvåspråkiga elever och tillhandahålla lämpligt undervisningsmaterial.

- **Lika möjligheter för flerspråkiga elever och deras familjer**

Genom att tillhandahålla innehåll på flera språk, med hänvisning till elevernas hemspråk, kan skolorna bättre stödja de olika språkliga bakgrunderna i samhället och se till att alla elever och deras familjer har lika tillgång till information och utbildningsmöjligheter. Detta tillvägagångssätt hjälper inte bara eleverna att känna sig mer delaktiga och engagerade utan ger också föräldrarna möjlighet att delta mer i sina barns utbildning, vilket skapar en mer sammanhållen och stödjande inlärningsmiljö.

Men!

Elever och deras familjer skäms ibland över sitt arv, sitt hemspråk och sin kultur, vilket kan leda till obehag när skolan frågar om dessa aspekter. Denna ovilja kan bero på en rädsla för att bli dömd eller diskriminerad, vilket gör det svårt för lärare att samla in korrekt information. Dessutom skäms elever och föräldrar ofta om de inte talar skolspråket så bra eller på grund av sina accenter, vilket ytterligare kan försvåra en öppen kommunikation om flerspråkiga metoder i hemmet.

Därför måste lärarna vara mycket lyhörda när de samlar in information om detta. De måste också förklara **varför** de är intresserade av att veta mer om elevernas hemspråk, till exempel:

- för att kunna hänvisa till hemspråk och familjetraditioner vid lektioner och skolprojekt
- för att bättre förstå studenter och stödja dem känslomässigt
- att använda barnens flerspråkiga kompetens inom skolgemenskapen (men inte som tolk mellan skolan och föräldrarna)

Hur identifierar man de språk som talas av barnen i hemmet?

Skolpersonalen kan använda sig av flera olika strategier för att samla in information om vilka språk barnen talar hemma:

1. **Formulär för språkkartläggning:** Det är vanligt att dela ut språkkartlägningsformulär till föräldrar i början av läsåret. Dessa formulär innehåller vanligtvis frågor om de språk som talas hemma, ibland också om kunskapsnivån i varje språk, och all annan information som kan vara relevant.

2. **Föräldramöten:** Under föräldramötena kan lärarna ställa direkta frågor till föräldrarna om vilka språk som talas hemma. Detta kan ge möjlighet till mer detaljerade diskussioner och förtydliganden om det behövs. Det är dock viktigt att förklara för föräldrarna varför man är intresserad av att få veta mer om de språk som talas i familjen och att ge en positiv signal om att elevernas flerspråkiga kompetens värdesätts.

3. **Informella samtal och flerspråkiga utrymmen i skolan för att utforska och prata om hemspråk och flerspråkiga metoder:** Lärare och skolpersonal kan delta i informella samtal med elever och deras familjer för att lära sig mer om de språk som talas hemma.

Att skapa informella flerspråkiga utrymmen i skolan innebär att man anordnar aktiviteter och evenemang som hyllar och integrerar de olika språk som talas i familjerna. Skolorna kan anordna mångkulturella mässor, språkutbytescaféer och sagostunder där föräldrar och elever berättar sagor på sina modersmål. Lärare och personal kan lära sig grundläggande hälsningar och fraser på olika språk som de kan använda i det dagliga umgänget och på så sätt skapa en välkomnande miljö. Dessutom

flerspråkig skyltning och flerspråkiga resurser samt uppmuntran till föräldrar att delta i skolaktiviteter på det språk de föredrar, bidrar till att bygga upp en relation och erkänna värdet av deras flerspråkighet. Detta tillvägagångssätt stöder inte bara den språkliga mångfalden utan stärker också banden mellan familjerna och skolmiljön.

a. Språkporträtt

För att väcka intresse för barnens språk och förstå vad dessa språk betyder för dem finns det flera aktiviteter som kan göras i klassen.

Det mest kända är språkporträttet.

Språkporträttet bidrar till att öka medvetenheten om de språk som används. Det gör det möjligt att visualisera språken hos en enskild individ. Det hela började i början av 1990-talet med Birgitta Busch[1] som var intresserad av att kartlägga språken på kroppen.

Tanken är att man ska använda silhuetten av en människokropp och färglägga de olika språk som man talar, kopplat till de känslor och idéer man har om vart och ett av sina språk.

Språkporträttet är ett annat sätt att representera barnens språkliga repertoar. Det hjälper dig som lärare att förstå barnens språkliga praktik och deras känslomässiga språkupplevelser (Busch, 2018). Det är inte en verktygslåda med barnens språk, utan snarare en presentation av vad de språk som barnen kan betyder för dem och den relation de har till dem. När du ber barnen att porträttera sina språk är det intressant att prata med dem om dessa porträtt, varför de placerade sådana språk på sådana ställen i sin kroppsilhuett och varför de använde den eller den färgen. Det är ett sätt för dig som lärare att inleda en konversation om barnens språk och förstå dem bättre. Dessa språk är en del av deras identitet. Du kan fråga dem varför de har ett visst språk i en viss kroppsdel, varför de väljer en viss färg osv. Alla dessa frågor hjälper dig att förstå vad dessa språk betyder för barnen och hur de använder dem.

Beroende på elevernas ålder kan dessa språkporträtt hjälpa till att utforska språkideologier och språkattityder.

När man gör den här aktiviteten med språkporträtt är det viktigt att ge så lite instruktioner som möjligt. Det är viktigt att låta barnen välja en färg eller flera färger. Att låta dem lägga till ränder, cirklar, prickar ... om de känner för det. Det enda man skulle kunna säga är Jag skulle vilja veta var ni har placerat alla era språk på den här silhuetten. Det är viktigt att låta dem veta att det inte finns något rätt eller fel sätt att göra det på.

När du diskuterar dessa porträtt kan du till exempel fråga om det finns språk som de inte har lagt till och varför; var de använder de språk som de har lagt till och varför dessa färger;

kan de tala, förstå, läsa och skriva på alla de språk som finns representerade.
Här är några silhuetter som ofta används, andra finns på vår webbplats

Och så här kan de se ut när barnen har färglagt sina språk.

Ett språkporträtt innebär att man i en teckning visar hur viktiga alla dessa språk är för en själv. Det är att visa vad språken betyder för dig i en enda teckning. Vi har alla ett språk i hjärtat, ofta är det vårt modersmål, det vi lärde oss av våra föräldrar. Det är det språk vi använder i samhället. Det finns det språk vi använder i skolan. Till dessa kan vi lägga till språket hos den person vi älskar, språket hos våra svärföräldrar, språket i det land där vi bor, de språk vi har lärt oss i skolan, de språk vi har stött på under våra resor, i våra utlandsvistelser... de som har stannat kvar inom oss, de som vi tror att vi har glömt. Vi är alla doppade i dessa språk. I språkporträttet representeras inte språken utifrån våra kunskaper i dem, utan snarare utifrån vår anknytning till dem och den betydelse de har för oss.

Dessa språkporträtt har utvecklats av Brigitta Busch och gör det möjligt för lärare och utbildare att förstå elevernas språkliga identitet. De används också i vissa terapier som rör migration, inkludering, utbildning ... eftersom de gör det möjligt för oss att förstå en del av historien om människor och barn som är i samråd. De är också mycket användbara för att utveckla språkmedvetenhet i skolor och för att göra det möjligt för barn att upptäcka att deras klasskamrater ibland talar främmande språk och ge dem möjlighet att upptäcka dem. De används på många olika sätt.

Du kan helt enkelt välja att göra det för dig själv och din familj. Det kan nämligen hjälpa dig att bättre utveckla den flerspråkighet som du vill föra vidare till dina barn. Hur gör man då?

Du kan antingen rita en karaktär, en figur, som representerar dina språk. Du kan också välja att representera dina språk med en blomma, en by... Du måste lista alla språk du kan och ställa frågor till dig själv om dem. Det är viktigt att ta hänsyn till allt. På så sätt kan du förstå hur viktiga de här språken är för dig. Varför finns de i mitt liv? Varför behöver jag dem? Varför gillar jag dem eller inte? Genom att

visualisera dina språk kan du ta ett steg tillbaka och se på den två- och/eller flerspråkighet som du lever med. Porträtten gör det möjligt för oss att skapa en språklig verklighet som vi aldrig har uttryckt eller som vi inte var medvetna om. De är en representation av vår språkresa vid en given tidpunkt, eftersom våra erfarenheter av språk förändras över tid. De ger oss en bild av våra språk, av hur vi uppfattar dem och av våra attityder till dem.

b. Språk blommor

Språkblommorna är ett annat sätt att lära sig vilka språk som talas i klassen. Tanken är att ge varje elev ett pappersblad på vilket han/hon kan skriva eller rita om de språk som han/hon talar och som är viktiga för honom/henne. Alla kronblad bildar en stor språkblomma som kan sättas upp på väggen i klassen eller i en vas när man sätter pinnar på varje kronblad.

c. KDS - Konstellation av dominerande språk

Barn gillar att göra saker med sina händer.

De kan skapa sin egen språkkonstellation med modellera. KDS är ett sätt att visualisera dina språk på ett 3D-mässigt sätt. Det är ett sätt att visa vilka språk du behärskar och hur de roterar tillsammans.

<https://www.dominant-language-constellations.com/>

d. Translanguaging

Translanguaging är en undervisningsmetod där man använder elevernas språk för att undervisa i klassen. Metoden började användas i Wales på 1980-talet och har vidareutvecklats av Ofélia Garcia. Tanken med translanguaging är att låta eleverna använda alla sina språk i inlärningsprocessen i klassen. Det är en dynamisk pedagogisk process som hjälper eleverna att få självförtroende i sin akademiska inläring.

Vi tillhandahåller mer information om translanguaging på vår webbplats och i våra moduler.